

KỶ THI OLYMPIC CẤP CỤM THPT NĂM HỌC 2017-2018
HƯỚNG DẪN CHẤM MÔN LỊCH SỬ LỚP 10

Câu 1. (6 điểm)

Bằng kiến thức đã học hãy chứng minh rằng văn hóa cổ đại Hy Lạp – Rôma phát triển cao hơn so với văn hóa cổ đại phương Đông. Lý giải nguyên nhân của sự phát triển đó.

a. Văn hóa cổ đại Hy Lạp – Rô ma phát triển cao hơn so với văn hóa cổ đại phương Đông (5đ)

* Về lịch (1đ)

- Quan niệm trái đất hình quả cầu tròn trong khi phương Đông lại hình như một chiếc đĩa... (0.5đ)
- Cách tính lịch chính xác hơn và rất gần với hiểu biết ngày nay: 1 năm có 365 ngày và $\frac{1}{4}$, định 1 tháng có 30 đến 31 ngày, riêng tháng 2 có 28 ngày. Còn phương Đông chia 1 năm có 365 ngày, chia thành 12 tháng... (0.5đ)

* Về chữ viết (1đ)

- Người Hy Lạp – Roma đã sáng tạo ra hệ thống chữ cái, ban đầu gồm 20 chữ, sau thêm 6 làm thành hệ thống bảng chữ cái hoàn chỉnh như ngày nay. Đây là công hiến lớn lao của cư dân Địa Trung Hải cho nhân loại, bởi chữ viết gồm các ký hiệu đơn giản, khả năng ghép chữ linh hoạt... (0.5đ)
- Phương Đông có chữ viết tượng hình, tượng ý nhưng có quá nhiều hình, nét, ký hiệu nên khả năng diễn đạt và phổ biến bị hạn chế... (0.5đ)

* Về khoa học (1đ)

- Người Hy Lạp- Rôma đã đưa những hiểu biết khoa học trở thành khoa học và dẫn tới sự ra đời của các lĩnh vực khoa học, đặc biệt với việc xuất hiện của nhiều nhà toán học với những định lý, định đề có giá trị khái quát cao... (VD minh họa...) (0.5đ)
- Phương Đông chỉ mới dừng lại ở hiểu biết khoa học, ghi chép và giải các bài toán riêng biệt (0.5đ)

* Văn học (1đ)

- Ở Hy Lạp – Roma đã xuất hiện những nhà văn có tên tuổi để lại nhiều tác phẩm tiêu biểu, có giá trị đến ngày nay (VD minh họa...) (0.5đ)
- Ở phương Đông mới chỉ có văn học dân gian... (0.5đ)

* Nghệ thuật (1đ)

- Người Hy Lạp – Roma có nhiều tượng đền đài và công trình kiến trúc đạt tới trình độ tuyệt mỹ về nghệ thuật ... (VD minh họa...) (0.5đ)
- Phương Đông chủ yếu là những công trình kiến trúc đồ sộ như kim tự tháp, ... (0.5đ)

b. Lý giải nguyên nhân của sự phát triển (1đ)

- Do thời gian hình thành muộn nên kế thừa được các thành tựu của nền văn hóa phương Đông cổ đại (0.25đ)
- Do điều kiện tự nhiên: thuận lợi cho thông thương và cũng chính là cầu nối giao lưu văn hóa... (0.25đ)
- Được hình thành trên cơ sở kinh tế, kỹ thuật, chính trị xã hội phát triển cao hơn... (0.25đ)
- Vai trò của tầng lớp trí thức trong xã hội... (0.25đ)

(Sự phát triển kinh tế, nhu cầu hiểu biết, hưởng thụ... đã làm xuất hiện tầng lớp trí thức trong xã hội phương Tây cổ đại, tầng lớp này đóng vai trò rất quan trọng trong việc tạo lập nên các giá trị văn hóa...)

Câu 2. (4 điểm)

Hãy chứng minh thời kỳ chuyên chính dân chủ Gia cô banh (1793-1794) là đỉnh cao của của cách mạng tư sản Pháp?

a. Những biện pháp mà phái Gia cô banh đã thực hiện. (2.5đ)

- Ruộng đất là đòi hỏi cấp thiết của quần chúng nông dân, phái Gia cô banh đã quyết định chia nhỏ ruộng đất bán cho nông dân theo phương thức trả dần. như vậy vấn đề ruộng đất của nhân dân được giải quyết... (0.75đ)
- Thông qua hiến pháp mới, thiết lập chế độ cộng hòa và ban bố rộng rãi các quyền dân chủ, xóa bỏ sự bất bình đẳng về đẳng cấp, ... (0.75đ).
- Ban hành sắc lệnh “ Tổng động viên” để huy động sức mạnh của nhân dân cả nước chống thù trong giặc ngoài... (0.5đ).
- Ban hành luật giá tối đa đối với lương thực và các nhu yếu phẩm để chống nạn đầu cơ, lương tối đa cho công nhân nhằm ổn định tình hình đất nước... (0.5đ)

b. Thời kỳ chuyên chính dân chủ Gia cô banh được coi là đỉnh cao của cách mạng tư sản Pháp (1.5đ)

* Với những biện pháp tích cực, nền chuyên chính dân chủ Gia cô banh đã hoàn thành cơ bản những nhiệm vụ của một cuộc cách mạng dân chủ tư sản trong hoàn cảnh vô cùng khó khăn (0.5)

- Nhiệm vụ dân tộc: Đẩy lui được ngoại xâm, dẹp được nội phản bảo vệ được thành quả của cách mạng và giữ vững nền độc lập dân tộc... (0.25đ)

(lệnh Tổng động viên được đông đảo quần chúng nhân dân hưởng ứng, họ tình nguyện tham gia quân đội cách mạng tạo nên sức mạnh và nước Pháp đã chiến thắng được thù trong giặc ngoài...).

- Nhiệm vụ dân chủ: hoàn thành được những nhiệm vụ quan trọng như xóa bỏ triệt để chế độ phong kiến, giải quyết cơ bản vấn đề ruộng đất cho nông dân, thống nhất được thị trường dân tộc... mở đường cho chủ nghĩa tư bản Pháp phát triển... (0.25)

=> Những thắng lợi ở thời kỳ chuyên chính dân chủ Gia cô banh đã góp phần đưa cách mạng tư sản Pháp trở thành cuộc cách mạng tư sản triệt để, có ảnh hưởng to lớn ở châu Âu... Vì thế được coi là đỉnh cao của cách mạng tư sản Pháp... (0.5)

Câu 3. (4 điểm)

Âm mưu và thủ đoạn trong chính sách cai trị của các triều đại phong kiến phương Bắc ở nước ta thời Bắc thuộc. Tại sao phong kiến phương Bắc không thành công trong âm mưu cai trị nước ta?

a. *Âm mưu:* Đồng hóa và thống trị vĩnh viễn... (0.5đ)

b. *Thủ đoạn (2,5đ)*

*** Chính trị:**

- Sáp nhập nước ta vào lãnh thổ Trung Quốc: chia nước ta thành các quận huyện, cử quan lại sang cai trị trực tiếp đến cấp quận, huyện... (0.25đ)

- Áp dụng chính sách cai trị hà khắc: thẳng tay đàn áp các cuộc đấu tranh của nhân dân ta... (0.5đ)

*** Về kinh tế:**

- Vơ vét, bóc lột triệt để: cướp ruộng đất, cưỡng bức nhân dân lao động, cống nạp nặng nề, tàn bạo... (0.5đ)

- Kìm hãm sự phát triển, duy trì nền kinh tế nghèo nàn lạc hậu : độc quyền về sắt, muối... (HS cần phân tích được thủ đoạn này) (0.5đ)

*** Văn hóa:**

- Truyền bá Nho giáo, mở lớp dạy chữ Hán... (0.25đ)

- Đưa người Trung Quốc sang ở lẫn cùng với người Việt, đồng hóa về phong tục tập quán, ngôn ngữ, nòi giống... (0.5đ)

c. Phong kiến phương Bắc không thành công trong âm mưu đồng hóa và thống trị vĩnh viễn nước ta là do (1đ)

*** Về phía nhân dân ta:**

- Tinh thần yêu nước, đoàn kết, bền bỉ, kiên cường đấu tranh để giành lại độc lập dân tộc (HS có thể minh họa bằng một số cuộc khởi nghĩa,...) (0.5đ)

- Tinh thần tự tôn dân tộc, ý thức đấu tranh bảo vệ nền văn hóa truyền thống dân tộc... (0.25đ)

* Phong kiến phương Bắc

Sự cai trị hà khắc của các triều đại phong kiến phương Bắc khiến cho mâu thuẫn dân tộc sâu sắc hơn, làm bùng nổ phong trào đấu tranh của nhân dân và chúng cũng không thể với tay quản lý tới tận làng xóm của người Việt... (0.25đ).

Câu 4. (6 điểm).

Từ thắng lợi của các cuộc kháng chiến, khởi nghĩa ở Đại Việt thời phong kiến từ thế kỷ XI-XV hãy

a. **Điền kiến thức phù hợp để hoàn thành bảng sau**

b. **Nêu ý nghĩa lịch sử của các cuộc kháng chiến, khởi nghĩa.**

c. **Rút ra nguyên nhân thắng lợi và bài học cho công cuộc bảo vệ độc lập dân tộc hiện nay**

a. **Điền kiến thức phù hợp để hoàn thành bảng (2đ)**

Nội dung	Năm 981	Năm 1075-1077	Năm 1258 -1288	Năm 1418-1427
Tên các cuộc kháng chiến, khởi nghĩa lược (0.5đ)	Kháng chiến chống Tống	Kháng chiến chống Tống	3 lần kháng chiến chống Mông - Nguyên	Khởi nghĩa Lam Sơn chống nhà Minh đô hộ
Triều đại (0.5đ)	Tiền Lê	Lý	Trần	Mất độc lập
Lãnh đạo (0.5đ)	Lê Hoàn	Lý Thường Kiệt	Các vua Trần và Trần Hưng Đạo	Lê Lợi, Nguyễn Trãi
Chiến thắng tiêu biểu (0.5đ)	Vùng Đông Bắc	Sông Như Nguyệt	Đông Bộ Đầu; Hàm Tử Quan, Chương Dương, Vạn Kiếp, Bạch Đằng...	Tốt Động, Chúc Động, Chi Lăng, Xương Giang

b. **Ý nghĩa lịch sử của các cuộc kháng chiến, khởi nghĩa (1.5đ)**

- Làm thất bại âm mưu thôn tính nước ta của các triều đại phong kiến phương Bắc... (0.5đ)

- Bảo vệ được nền độc lập dân tộc, góp phần xây dựng và phát triển đất nước, nâng cao vị thế của nhà nước Đại Việt trong khu vực... (0.5đ)

- Để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu về nghệ thuật quân sự đánh giặc giữ nước sau này... (0.25đ)

- Thể hiện truyền thống yêu nước nồng nàn, tôi luyện ý chí độc lập tự cường của nhân dân ta... (0.25đ)

c. Nguyên nhân thắng lợi và bài học cho công cuộc bảo vệ độc lập hiện nay (2.5đ)

* Nguyên nhân thắng lợi

- Sự lãnh đạo của triều đình và nhiều tướng lĩnh tài giỏi... (0.5đ)
- Nhân dân ủng hộ và đứng về phía triều đình, sức mạnh đoàn kết dân tộc được phát huy, quân dân đồng lòng... (0.5đ)
- Có đường lối chiến lược đúng đắn, chiến thuật chủ động, sáng tạo.... (0.5đ)
- Cuộc kháng chiến, khởi nghĩa của ta có tính chính nghĩa nhằm bảo vệ và giành độc lập... (0.25đ)
- Truyền thống yêu nước của nhân dân ta... (0.25đ)

* Bài học rút ra cho công cuộc bảo vệ độc lập hiện nay

Yêu cầu học sinh trình được một số ý cơ bản sau:

- Sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng... (0.25đ)
  - Sự ủng hộ của quần chúng nhân dân... (0.25đ)
- => Đây là yếu tố cơ bản làm nên mọi thắng lợi của Cách mạng....